TMD
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

PEYZAJ MİMARLIĞI TEMEL TASARIM EĞİTİMİNDE DOĞAYA ÖYKÜNME(1)

EMULATION TO THE NATURE IN BASIC DESIGN EDUCATION OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

Banu BEKCİ[1], Çiğdem BOGENÇ[2]

[1]Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Rize / Türkiye
[2]Karabük Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Karabük / Türkiye

ORCID ID: 0000-0003-1789-535X[1], 0000-0003-2790-6614[2]

Öz: Amaç: Çalışma görsel okuryazarlığın arttırılmasında doğaya öykünerek temel tasarım elemanları ve ilkelerinin kullanılması ile rekreasyonel mekânlar üzerindeki öykünme yaklaşımlarından oluşturmakta olup öğrencilerin sahip olduğu hayal gücünün harekete geçirilerek kırsal peyzaj alanlarındaki sürdürülebilir tasarım yaklaşımlarında jeolojik kayaç kesitlerine yapılan öykünmelerin mekân örgütlenmesine yansıtılmasından oluşmaktadır. **Yöntem:** Bu doğrultuda (*i*) 14 haftalık temel tasarım eğitimi, (*ii*) jeolojik kayaçlardan petrografik amaçlı çalışmalar için ince kesitlerin alınması ve (*iii*) Goldschmidt ve Smallov (2006) ile Cardoso ve Badke-Schavub (2011) yıllarında ileri sürdükleri fikirlerin biçimlere dönüştürülmesinde ilham kaynağı olan analojik düşünme yönteminden yararlanılarak verilen tasarım problemine yönelik çözüm önerileri üretilmiştir. **Bulgular:** Verilen probleme yönelik kavramların analiz edilmesi ile tasarım probleminin çözümü başlatılarak tasarımcının soyut bir şekilde kurguladığı düşünceler somutlaştırılarak kavram çerçevesinde ele alınmıştır. Tasarım sürecinde çalışma konusunu alan öğrenci jeolojik kayaç kesitlerine öykünerek zihninde oluşturduğu kavramdan bir ürün elde edebilmek için aldığı temel tasarım eğitimi doğrultusunda hazırladığı ürünü birçok aşamadan geçirerek tamamlamıştır. Bu süreçte elde ettiği ürüne eklemeler, çıkarmalar ve birleştirmeler yaparak süreçi başarılı bir şekilde tamamlamıştır. **Sonuç:** Sanat ve mimarlık eğitimini ortak bir paydada buluşturan tasarım eğitiminin çok yönlü bir bakış açısına sahip olma yetisi oldukça önemli olup mimarlık eğitimindeki tasarım sürecinin farklı disiplinler ile ortak çalışmalar yürütebildiğini hatta elde edilen ürünlerin özgün ve ekosistem servislerine duyarlı olabileceğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Temel Tasarım, Kırsal Peyzaj, Öykünme, Tasarım Eğitimi, Peyzaj Tasarım Süreci

Abst: Aim: The main purpose of the study is to create a recreational spatial organization with basic design elements and principles by emulating nature in increasing visual literacy. With this study, it was aimed to stimulate students' imagination and make them design spatial organization by emulating geological rock sections in sustainable design approaches of rural landscape areas. **Method:** The process of producing solutions to the design problem given was carried out by using (*i*) 14-week basic design training, (*ii*) taking thin samples from geological rocks for petrographical studies, and (*iii*) the analogical thinking method which was the inspiration of Goldschmidt and Smallov (2006) and Cardoso and Badke-Schavub (2011) for the transformation of their ideas into forms. **Findings:** By analyzing the concepts related to the given problem, the solution of the design problem began, and the designers' abstract ideas were concretized and handled within the framework of the concept. Students, who received the subject of study during the design process, completed the product they prepared in line with the basic design education they received in order to obtain a product from the concept whichthey created in their mind by emulating geological rock sections. The process was successfully completed by adding something to the obtained product, removing something from the obtained product, and combining something with the obtained product in this process. **Result:** The ability to have a versatile perspective in design education, which finds common ground forart and architecture education, is vital. This study showed that in architectural education, the design process can collaborate with different disciplines and that the products may be unique and sensitive to ecosystem services.

Keywords: Basic Design, Rural Landscape, Emulation, Design Education, Landscape Design Process

Doi: 10.17365/TMD.2021.TURKEY.22.02

1 ***Sorumlu Yazar-Corresponding Author: Çiğdem BOGENÇ, (Dr. Öğr. Üye., Assist. Prof.) Karabük Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Karabük / Türkiye, cigdembogenc@karabuk.edu.tr,*** ***Geliş Tarihi / Received: 01.05.2020, Kabul Tarihi / Accepted: 16.03.2021 Makalenin Türü: Type of article (Literatür ve Derleme / Literature and Review) Çıkar Çatışması / Conflict of Interest: Yok / None "Etik Kurul Raporu Yok / None***

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

GİRİŞ

"Sanatın yaparak keşfetme sürecini, icat etme becerisinden daha yüksek olduğunu" belirten White, (2011:29) tasarım kavramını inandırıcı ve anlamlı bir şey oluşturmanın ilk adımı olarak tanımlarken, dünyayı keşfetmenin yaratmaktan daha kolay olduğunu da ifade etmektedir. Ünlü mimar Luis Kahn ise tasarımı "Zihinde canlandırılan bir formun veya bir fikrin bir fonksiyona hizmet edecek ve yaratıcı özelliğini kapsayacak şekilde ifadelendirilişi ve kağıt üzerine nakledilişi" olarak tanımlamaktadır. Diğer birçok ünlü mimar gibi Münari'de Luis Khan'ın tasarım kavramına benzer şekilde tanımlar yapmaktadır (Bayraktar, vd., 2012:3-6).

Tasarım insanların ihtiyaçlarını karşılamak için yaşamın başladığı ilk günden beri dünya üzerinde varolmuştur. Sanayi devrimi ile birlikte ihtiyaçlara yönelik ürün tasarımı hız kazanırken bu durum bireylerin zamanla düş güçlerini kaybetmesine de neden olmuştur. Bayraktar (2012:10-18)'ın ifade ettiği gibi "Göçebe insan kendisine yiyecek ve su sağlayan nehir boyunca gezinirken susuzluğunu gidermek için çukurlaştırdığı avucuna aldığı suyu dudaklarına götürürken ilk kap kavramı doğmuş, insan toprakla oynarken çamurun kolayca şekil aldığını görmüş ve bir tas yaparak ihtiyacı olan kabı tasarlamıştır. Bu durum göstermiştir ki ihtiyaçlarımız doğrultusunda ya da yaşam alanımız içerisinde bulunan nesnelerin daima sanat ve tasarım için bir fikir vererek ilham kaynağı olduğu önemli bir gerçektir. Bir tasarımcının tasarımlarındaki en önemli çıkış noktaları ihtiyaçlar doğrultusunda biçimlenen tasarımlardır. Bu tasarımların çoğu doğaya öykünme sonucu ortaya çıkarken insan eliyle tasarlanan tasarım, yapım ve biçimlendirme aşamalarından (Joye, 2007:305-328) geçerek bütünü oluşturmaktadır. Diğer bir ifadeyle tasarımcının tasarım sürecindeki biçimlendirme olgusu doğadaki biçimlendirme olgusu ile benzerlik göstermektedir. Özetle insan eliyle tasarlanan biçimler birçok aşamadan geçerek bütünü oluşturmaktadır (Gökaydın, 2010:13).

Temel tasarım eğitimi dünya üzerinde karşılaşılan problemlerin ve ihtiyaçların temel tasarım kavramları ve ilkeleri doğrultusunda canlıların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanma süreciyle öğretilmesi sağlanmaktadır. Bu süreç öğrencinin problem çözme yeteneğinin geliştirilmesi, farklı malzemelerle deneysel çalışmalar yapabilme yetisinin kazandırılması, estetik ve fonksiyonel bakış açısı edinebilmesi ile çevresini algılama becerileri kazandırmayı hedeflemektedir.

Ülkemizde temel tasarım dersi Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültelerinde olduğu gibi Resim-İş Öğretmenliği Programlarınında öncelikli dersleri arasında yer alarak sanat ve tasarım eğitiminin ilk basamağını oluşturmaktadır. Oysaki dünyanın birçok üniversitesinde temel tasarım dersi sadece sanat ve tasarıma yönelik mesleklerin edinilmesi süre-

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

cinde değil diğer birçok meslek dalının (inşaat mühendisliği, makina mühendisliği, endüstri mühendisliği, vd.) eğitim süreci içerisinde de yer almaktadır. Bazı ülkelerde bu ders sadece lisans düzeyinde değil ilköğretim düzeyindeki öğrencilerede verilmektedir. Burada amaç bireyin hayal gücünü geliştirmek, soyut düşüncelerini somutlaştırabilmek, estetik algıya sahip olmak hatta motorik becerilerinin geliştirilmesinide sağlamaktır. Temel tasarım dersinin diğer derslerden en önemli farkı soyut bir dilin görsel şekilde ifade edilmeye çalışılmasıdır. Tasarım elemanları ve ilkeleri aracılığıyla tasarım dilinin öğretildiği, sanatsal algının ve tasarım becerilerinin geliştirildiği bu süreç multidisipliner bir yaklaşımın yer aldığı, farklı nitelikteki malzeme ve tekniklerin bir arada kullanıldığı biçimsel kaygılar ve estetik algı kadar düşünsel süreçlerin de önem kazandığı uygulamalar bütününden oluşmaktadır. Verilen bu eğitim teorik eğitimden ziyade öğrencilerin ilgi ve merakları ile problemlerin çözümünü de içermektedir bu eğitim sürecinde odaklanılan öğrencilerin yaratıcı düşünme yeteneğinin geliştirilmesidir.

Tasarım ve mimarlık okullarının eğitim pedagojisinin temelini temel tasarım oluşturmaktadır (Boucharenc, 2006:2). Bu eğitimin kökleri ilk olarak Almanya'da uygulamaya konan Bauhaus'a dayanmakta olup 20. yüzyılda yaşanan endüstriyel gelişimler sonucunda yeni ihtiyaçlara cevap verebilmek amacıyla kurulmuştur. Artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılayabilme ve yeni ürünler elde edebilmek adına Bauhaus okulu mimarlar tarafından kurulmuştur. Bauhaus'ta yetiştirilen elemanların teknik sanat birlikteliği sağlanarak plastik sanat ve zanaatların aynı çatı altında toplanması hedeflenmiştir (Civcir, 2015:16). Kırışoğlu (2005:27) *"Bauhaus bir okul olarak 1919'da Walter Grapius tarafından Weimar'da kurulur. Çok amaçlı bir uygulamalı sanat okulu olarak kurulan Bauhaus'un amacı öncelikle, gelişen teknoloji ile çağdaş sanatın işbirliğini sağlamak ve bu işbirliği ile sanatı halka götürmektir. Teknolojik devrime sanat eğitiminde devrim yaparak yanıt verecek usta-sanatçılar yetiştirmeleri de okulun amaçları içinde yer alır. Atölyelerde belirli alanların ustaları yanında Kandinsky, Paul Klee, Mohology Nagy gibi sanatçılar da görev alır. Öğrenciler aynı zamanda bir usta-çırak ilişkisi içinde yetişir. Grapius "Sanatçı yücelmiş bir ustadır" der. Daha sonra bir benzeri Dessau'da açılan Bauhaus Hitler rejimi ve tutucu güçler tarafından 1933'te kapatılır. Göçe zorlanan öğretmenler, İngiltere'ye İsviçre'ye ve Amerika'ya giderek Bauhaus'un düşünce ve uygulamalarını geliştirirler ve yayarlar."* 1920'lerden beri bir çok değişikliğe uğrayan eğitim son 20 yılda tartışmalar ve pedagojik önerme ile yeniden doğuş dönemini yaşamaktadır (Bonollo ve Lewis 1996:4-19).

Temel tasarım eğitimi özünde bireyin yaratıcılığının geliştirilmesi için en uygun ortamın yaratılarak, eğitim sürecindeki öğren-

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

cilerde sahip olduğu bir takım kalıplaşmış bilgilerden arındırılarak verilen problemlere özgün çözüm üretme becerilerini geliştirecek yöntemlerin ortaya koyulması amaçlamaktadır. Eğitim sürecinin diğer bir kısmıda görsel bir dil oluşturarak görsel algının geliştirilmesine yönelik problemlerin çözümlenmesi oluşturmaktadır (Bayraktar, vd., 2012:1-5). Oysaki tasarım becerilerinin temellerinin atıldığı temel tasarım eğitimi farklı teknik ve materyallerin kullanımına, kavramsal ve eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesine yer veren pek çok uygulama çalışmalarını içinde barındırmaktadır. Ders kapsamında öğrencilerin kendi bilişsel ve duyuşsal süreçlerinin işleyişini tanıyarak geliştirmesi hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerin çözüm üretim sistematiğini diğer problemlere uygulayabilmesi, yeni tasarım önermeleri ortaya koyabilmesi ve bunlara bağlı olarak kendi bilgi ve deneyimlerine sahip olabilmesi temel tasarım dersinin kazanımları arasında yer almaktadır (Seylan, 2005:23).

Temel tasarım derslerinde öğrencilerin kendi üretim sürecine yönelik farkındalıkları ile görsel algı ve bakış açısındaki farklılıkları öne çıkmaktadır. Bu durum temel tasarım eğitiminin ne denli önemli olduğunuda bize göstermektedir. Eğitim ve öğretimin ilk yılında öğrencilerin sanat ve tasarım faaliyetlerine yönelik kendilerini geliştirmesi bilgi, beceri ve vizyon kazanması hedeflenmektedir. Bu süreçte eğitimdeki en önemli hedeflerden biride öğrencinin edinmiş olduğu görsel deneyim ve becerilerin özgün olması eğitimin öğrenci merkezli oluşundan kaynaklanmaktadır (Kavuran ve Özpolat, 2016:267-275).

Tasarım eğitiminde aktif bir rol oynayan tecrübeli öğretim üyeleri eğitim sürecini basit yaklaşımlarla yürütülemeyeceğinin farkında olup sadece öğrencinin yaratıcı değil kendisinin de bu süreçte aktif rol üstlenmesi gerektiğini bilmektedir. Aynı zamanda öğretim üyesi öğrencinin yeteneklerini ortaya çıkarmasını ve geliştirmesini sağlayacak koşullarıda oluşturmalıdır.

Bu çalışma temel tasarım eğitim süreci içerisinde olan öğrencilere öğretilen ilke ve elemanlardan yararlanılarak peyzaj tasarımında mekan örgütlenmesinin yapılması üzerine kurgulanmış olup çalışmada öğrencilere doğadan öykünecekleri jeolojik kayaç kesitleri verilerek mekan örgütlenmesi yapmaları istenmiştir. Böylece temel tasarım ilkeleri kullanılarak doğaya öykünmedeki düş gücünün tasarımlara yansıması izlenmiştir.

AMAÇ

Kentleşmeden en basit sanayi ürününe kadar her alanda varolan tasarım kavramı, mekan örgütlenmesinde tasarımcının eğitim sürecindeki temel basamağını oluşturmaktadır. Eğitim döneminde öğrenci kendini tanıyabileceği, yaratıcı yeteneğini ortaya çıkarabileceği bir süreçten geçmektedir. Bu zaman diliminde öğrencinin görme, algılama, yorumlama, sürecinde göz, zihin ve el diya-

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

logunun gelişmesi sağlanarak tasarlama ve soyutlama becerileri temel tasarım elemanları ve ilkelerinin içselleştirilmesi ile öğrenilebilmektedir (Bayraktar, vd., 2012:1-5). Yaşamın her alanında zenginlik anlamına gelen yaratıcı düşünce temel tasarım sürecinde farklı bir içeriğe de sahipken ortaya çıkan ürün öğrencinin yaratıcı eğilimlerinin somut bir yansıması olup yaratıcı düşüncenin geliştirilmesi temel tasarım eğitiminin öncelikli konusunu oluşturmaktadır.

Kurgulanan bu çalışmada temel tasar eğitimi alan öğrencilerin hayal güçlerini kullanarak kırsal peyzaj ile ilgili mekansal örgütlenmeleri temel tasar öğeleri ile biçimlendirerek somutlaştırmaları amaçlanmıştır. Tasarım sürecine dahil olan her meslek disiplini gibi peyzaj mimarlığında yer alan sanat eğitiminin ilk adımında temel tasarım eğitimi oluşturmaktadır. Sanat eğitimi alan tüm öğrencilerde olduğu gibi peyzaj mimarlığı öğrencileride temel tasarım eğitimi ile düş gücünü keşfetmeyi, hayallerini somutlaştırmayı ve bunları yaparken estetik ve fonksiyonel hayaller gütmeyi öğrenmektedir. Öğrencilerin sahip olduğu hayal gücünü harekete geçirerek kırsal peyzaj alanlarının sürdürülebilir tasarım yaklaşımlarında jeolojik kayaç kesitlerinin mekana dönüştürülmesi bu çalışmanın ana amacını oluşturmaktadır. Bu çalışmada ana hedef istenilen ürüne ulaşmak olsada yaşanan süreç paradokslar içeren değişimlere açık yaratıcı fikirler ile şekillenen zengin bir stüdyo üretim ortamında hayal edilerek üretim yapılabilen bir stüdyo deneyimini öğrencilere yaşatabilmiştir. Sanat ve mimarlık eğitimi geleneksel eğitim anlayışından farklı olarak yaratıcı düşünebilen ve yeni şeyler üretebilme yeteneğine sahip bireyler yetiştirmeye odaklanmaktadır. Bu sistem öğrencinin düşünme becerisini ön plana çıkarırken eğitimde aktif bir rol almasınıda sağlamıştır (Aytaç, 2006: 128-147).

KAPSAM

Bu çalışmada peyzaj mimarlığı eğitiminin ilk yılında alınan temel tasarım dersi, proje tasarımının başlangıç noktası olarak düşünüldüğünden hem tasarım eğitiminin hem de proje tasarımının birlikte kurgulanması ile geliştirilmiştir. Proje tasarlama sürecinde temel tasarımın önemini öğrencilerin görmeleri ve anlamaları açısından da oldukça önemlidir. Kurgulanan çalışmada alınan temel tasar eğitimindeki bilgilerin jeolojik kayaçlara öykünerek mekan örgütlenmesine yönelik çıkan ürünlerin değerlendirilmesini kapsamaktadır. Bu çalışmada önemli olan öğrencinin temel tasarım eğitim sürecinde edindiği bilgi ve becerilerini proje tasarımına nasıl aktardığını gözlemlemektir.

Çalışmadaki en önemli nokta yapılan atölye çalışmasının ders kapsamında değerlendirilmeyip öğrencilerin almış oldukları tasarım eğitimini not kaygısı gütmeden çizime aktarma becerilerinin gözlemlenmesidir. Çalışma temel tasarım eğitimi almış gönüllü öğrenciler ve öğretim üyelerinin (peyzaj mimarı

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ve mimar) katılımı ile sağlanmış olup atölye ortamında ortak bir çalışma platformunda gerçekleştirilmiştir. Bu süreç bir sonraki dönem peyzaj proje tasarımını alacak öğrenciler için ön bir hazırlık süreci olarak değerlendirilebilir. Proje dersinin yanı sıra detay tasarımı, perspektif ve maket tekniği derslerinede ön hazırlık olarak görülmektedir. Temel tasarım eğitimine ilk başlandığında yeterli öz güvene sahip olmayan öğrenciler, katılmış oldukları bu atölye çalışması ile elde ettikleri ürünleri soyutlaştırma becerilerilerinin bir temsili olarak görebileceklerdir. Daha önce bir soyutlama becerisi olmayan öğrencinin kendi ürettiği üründen haz duyarak diğer çalışmaları için motivasyonunuda sağlamış olacaktır. Ayrıca öğrenci atölye çalışması sürecinde kendisine verilen bir problemi belirli bir zaman diliminde, verilen tasarım elemanları ile çözebilmeyi deneyimleyerek süreç yönetiminde ne kadar başarılı ya da başarısız olduğunu görebilecektir. Bu durum sonuç olarak öğrencinin kendini tanıması ve yapabileceklerini görmesi açısından oldukça önem teşkil etmektedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışma Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümünde birinci sınıf öğrencilerine zorunlu ders olarak okutulan Temel Tasarım dersinin kazanımları ve öğrencilerin yaptıkları uygulamaları içermektedir. Bölüm öğrencilerine 14 hafta boyunca verilen eğitim kapsamında temel tasarım elemanları, temel tasarım ilkeleri, Gestalt teorisi ve tasarım kuramlarına ait bilgiler verilerek uygulama dersi kapsamında verilen problemin çözümlenmesi istenmiştir. Verilen bu eğitimle birlikte öğrencilerin peyzaj mimarlığı eğitimi içerisinde yeni fikirler geliştirebilmeleri, bu fikirleri biçimlere dönüştürme becerilerini geliştirmeleri ve Çevre Tasarımı Proje dersleri için tasarım altyapısının oluşturulması amaçlanmaktadır. Fikirlerin biçimlere dönüşme sürecinin arkasında; kavramlar ve sembolleri tanıma, analojik düşünme, soyutlama, öykünme ve üç boyutlu düşünme yeteneğinin gelişimi vardır. Öğrencilerin tasarım ile karşılaştıkları ilk ders olan temel tasarım dersinin anlaşılması ve kavranması oldukça zorlu bir süreç olsada disiplinli bir tasarım eğitim süreci ile bu zaman dilimi başarılı bir şekilde tamamlanmaktadır.

Bu çalışma 2018-2019 Bahar Yarıyılı döneminde 14 haftalık temel tasarım eğitim döneminde, öğrencilere "*Erzincan ili Girlevik Şelalesi çevresine yönelik mekan örgütlenmesi için alandan alınan kayaç örneklerinin petrografik ince kesit örneklerinden öykünerek istediğiniz kullanıcı grupları için temel tasar ilke ve elemanlarını kullanarak mekan örgütlenmesi tasarlayınız.*" problemine buldukları çözümleri içermektedir. 35x50cm boyutundaki çalışma alanında 1/100 ölçekte farklı nitelikteki jeolojik kayaçlardan öykünerek temel tasarım elemanları (nokta, çizgi,

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

şekil, form, renk, doku, ton, vd.) ve ilkelerini (denge, hareket, ritm, zıtlık, vurgu, desen, bütünlük, vd.) kullanarak mekan örgütlenmesi yapmaları istenmiştir. Öğrencilerin oluşturduğu tasarım ürünleri dersin öğretim üyeleri tarafından etüt edilerek en başarılı 5 ödev içerisinden (tasarım kriterleri dikkate alınarak) seçilen iki ödev üzerinden çalışma geliştirilmiştir. Bu çalışmada izlenen yöntem üç aşamadan oluşmaktadır;

(*i*) *14 Haftalık Temel Tasarım Eğitimi,* yüksek öğretim kurumunda ilk defa soyut kavramlar ve tasarım faaliyetleri ile karşılaşacak olan öğrencilere dersin nasıl işleneceği ve 14 haftalık eğitim süreci detaylı bir şekilde anlatılarak dönem sonunda elde edecekleri kazanımlar hakkında bilgilendirme yapılmıştır. 14 haftalık ders izlencesi aşağıdaki başlıklar altında ele alınmıştır; (a) Temel tasarım kavramının doğuşu, (b) Bauhaus okulu ve tasarım eğitimi, (c) Gestalt teoremi, (d) Temel tasarım ilke ve elemanları.

(*ii*) *Jeolojik Kayaçlardan Petrografik Amaçlı Çalışmalar İçin İnce Kesitlerin Alınması,* Erzincan ili Girlevik şelalesine ait kayaçlardan (bir veya birden fazla mineralin bir araya gelmesiyle doğal olarak oluşmuş kütleler) örnekler alınarak kayaçların sahip olduğu petrografik dokular mikroskop altında incelenmiştir. Kesitlerin incelenmesinde binoküler-polarizan mikroskop kullanılarak görüntü fotoğrafları çekilmiştir. Elde edilen fotoğraflar temel tasarım elemanlarından "nokta" ile kağıda noktalama yöntemi ile aktarılması çalışmanın ikinci aşamasını oluşturmuştur.

(*iii*) *Burada Öğretilmek İstenen Unsur Öğrencinin Doğadaki Biçimler Arasındaki İlişkileri Görerek Aralarındaki Bağlantıyı Algılayabilmesidir.* Bu süreç tamamlandıktan sonra öğrenciden petrografik kayaç görüntülerini soyutlaması istenir ki soyutlama bireyin yaratıcı yönü ile düş gücünü kullanarak ürününe sanatsal bir yorum katmasıdır. Goldschmidt ve Smallov (2006:249-569) ve Cardoso ve Badke-Schavub (2011:130-146) yıllarında ileri sürdükleri analojik düşünme yöntemi ile çözüm üretme sürecinin, öykünme ile başladığını ifade etmişlerdir. Sanat için doğa biçimlerinden ve yasalarından faydalanarak bir model oluşturma öykünme olarak tanımlanırken (Tunalı, 1998:280) bu süreçte doğadaki örneklerin biçimleri yada işlevleri tasarıma aktarılmaktadır. Bu aşamada öğrenciden istenen petrografik kayaç görüntülerini temel tasar elemanı "nokta" yı kullanarak eskize aktarmasından sonra bu aktarım üzerinden mekan örgütlenmelerini yorumlaması istenmiştir. Tasarımcı tarafından icad edilen her yeni biçim yeni bir anlamıda ifade etmektedir. Her biçim aslında içerisinde paradoksal bir ifade barındırmaktadır. Aslında bu durum mimarinin gösterge bilimle bir ilişki kurma deneyimi olarak da yorumlanmaktadır. Yapılan soyutlama ile elde edilen tasarımlar öğrencinin düş gücü ve bilgi birikiminin yansıması olarak değerlendirilir.

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Ortaya çıkan tasarım öğrencinin incelediği görsellerden zihninde kalanları biçimlere dönüştürdüğü bir yorumlamadır. Bu görseller ayrıntılardan arındırılmış karakteristik özelliğe sahip biçimlerden oluşmaktadır. Bu çalışmada kayaç görüntüleri yeni bir anlam bularak biçimsel ifadeler ile mekan örüntülerine dönüştürülmüştür.

ARAŞTIRMANIN KISITLARI

Tasarım eğitimi alan bireyler kendilerini geliştirme ve dönüştürme konusunda diğerlerine göre daha şanslı olandır. Birey tasarım yaparak yani birşeyi yoktan var ederek içerisindeki yaratma güdüsünü harekete geçirip kendini aşabilir. Bu bireylerin aksine içerisindeki yaratma güdüsü olmayan yada bunu harekete geçiremeyen bireyler karşılaştıkları herşeyi olumsuzlayarak yıkıcı bir kişilik sergilemektedirler (Onat, 2013:126). Ülkemizdeki peyzaj mimarlığı eğitimi kapsamında tasarım eğitimi veren bölümlerde temel tasarım eğitimi alan öğrencilerin daha önceki eğitim yaşantılarında sanat eğitimi almamış olmaları çalışmanın en önemli kısıtını oluşturmaktadır. Bu problem verilen temel tasarım eğitimi ile öğrencilerin ilk defa karşılaşmış olmaları ile ilgili olup verilen bilgileri anlama güçlüğü çeken öğrencilere bilginin sıklıkla tekrarlanmasına neden olmaktadır. Çünkü öğrenciler eğitim hayatları boyunca hayal gücünü kullanmadan ezbere dayalı bir eğitim süreci geçirerek soyut düşünme becerisini aktif kullanamamıştır. Tasarım eğitiminin ilk döneminde çizim yetenekleri gelişmemiş şekil, biçim ayrımı yapamayan renk, denge, proporsiyon hakkında bilgileri olmayan öğrencilerin öğrenme sürecide uzamıştır. Bu durum öğrencilerin ders ile ilgili daha fazla efor harçamasını gerektirirken aynı zamanda öğrencinin ders becerilerinin gelişiminide olumlu yönde etkilemiştir.

Çalışmanın diğer kısıtıda öğrencilerin temel tasarım dersine ait ödevleri yaparken kullanacakları malzemelere (fon kartonu, renkli kalemler, ip, asetat, vb.) erişim imkanlarının sınırlı olmasıdır. Bu durum hem maddi yetersizlikler hem de ödev malzemelerini satan kırtasiyelerde farklı çeşitteki malzemelerin olmayişından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin malzeme bilgisinin yetersiz olması ve başarılı malzeme seçimini zamanla öğrenmeleri başlangıçta az malzeme ile ödevlerin yapılmasına ve ders içerisinde benzer ürünlerin çıkmasına neden olmaktadır. Bir dönem içerisinde haftalık 4 saat verilen temel tasarım eğitim süreci yetersiz olmakta olup 2 saatlik teorik 2 saatlik uygulama süreci ödevlerin stüdyo ortamında tamamlamasını engellemektedir. Bu durum dersin öğretim üyeleri ile etkileşim içerisinde olmadan ev ya da yurt ortamında ödevlerini tamamlamak zorunda kalmalarına ve öğrencilerin başarılı ürünler çıkaramamasına neden olmaktadır.

Kendi becerilerinin farkında olmayan mimarlık öğrencileri ve mimarlık eğitimine

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

başlayan her gencin önünde iki yol bulunmaktadır. Bunlar; (*i*) kendi sorumlululuğunu dikkate almayıp atacağı her adımda başkalarının yardımını bekleyenler ve (*ii*) sürekli olarak kendini geliştirme ve öğrenme sorumluluğunu yüklenerek içindeki yaratma çoşkusu ile yoluna devam edenlerdir. Bu iki seçenektede öğrencinin yanında dersi yürüten öğretim üyesinin her an destekleyici ve öğretici tavırlar sergilemesi oldukça önemlidir. Öğretim üyesi öğrenciyi anlayabilmeli, öğrencinin kararlarını sorgulayabilmeli ve öğrencinin mimarlık eğitimini en iyi ve en başarılı şekilde tamamlamasına destek olmalıdır. Hem öğrenci hem de öğretim üyesi için bu süreç daima günceli takip ederek geleneksel yöntemleri gözardı etmeden yürütülecek bir eğitim süreci ile yakından ilgilidir. Dersi yürüten nitelikli öğretim üyesi sayısı ne kadar fazla olursa öğrencilerin çalışmalarına yönelik alacakları kritiklerde o denli kapsamlı olacak ve bu durumda yüksek frekanslı eğitimin alınması sağlanacaktır.

ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Tasarım eğitimine başlayan öğrenciler; günlük hayatlarında sıklıkla kullandıkları diyazn elemanları (nokta, çizgi, yön, ölçü, biçim, değer, doku, renk kavramları) ile tasarım ilkelerinin (harmani, kontrast, tekrar, ritim, birlik, denge, koram, egemenlik, vd.) temel tasarım ile ilişkili olduğunu bilmemeleri, temel tasarım ödevlerine yansıtabilecekleri üç boyutlu düşünme yeteneklerinin gelişmemiş olması ve el becerilerinin gelişmesinin zaman alması çalışmanın önemli bir problemidir. Birçok üniversitede temel tasarım derslerinin 28 hafta gibi bir sürede (güz ve bahar dönemi) detaylı bir şekilde işleniyor olmasına rağmen bu çalışmada kullanılan ürünlerin14 hafta (bahar dönemi) gibi kısa bir eğitim sürecinin sonunda tamamlamış olmalarıda çalışmanın diğer bir problemi olarak görülmektedir. Tasarlama ve soyutlama becerilerinin gelişmesi temel tasarım eğitim sürecinin iyi algılanıp içselleştirilmesi ile ilgili olup 14 haftalık eğitim süreci yeterli görülmemektedir. Oysaki temel tasarım eğitiminde ortaya çıkacak ürün düş gücünün ve yaratıcı eğitimlerin bir yansımasıdır. Bu nedenle yaratıcı düşüncenin geliştirilmesi eylemi 14 hafta gibi kısa bir sürede istenilen olgunluğa erişememekte oluphem tasarım öğrencisi için hem de bu çalışma için önemli bir problemdir.

ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ

Temel tasarım eğitiminde iki boyutlu ve üç boyutlu formlar esastır. Öğrencilerin ikinci boyut ve üçüncü boyut arasındaki ilişkiyi kavramakta zorlanmaları ve ödevlerini bu ilişkiler bağlamında algıyamamaları çalışmada önemli bir alt problem olarak görülmektedir. Araştırmanın alt problemleri ise; (a) Geleneksel, disiplinli, çalışkan ve uyumlu öğrenci kimliğine sahip bazı öğrenciler dersin öncesinde çok bilgi ve belge toplayarak yoğun bir şekilde çalışırken bazı öğrenciler ise ilgisiz tavırlar ile yeterince önem ver-

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

meden dersi tamamlamaya çalışmaktadırlar. Bunun yanı sıra sürecin kenarında ya da dışında bekleyen öğrenciler sürece katılan arkadaşlarının yapacakları çalışmaları taklit ederek benzer ürünlerin çıkmasına neden olmaktadır. (b) 18 yaşına kadar Türkçe konuşup yazarak 12 yıllık sürede eğitim hayatını başarı ile mezun olmuş öğrenci üniversite eğitimine başladığında Türk dilini doğru bir şekilde kullanamamakta, yapılan eleştirileri tam olarak anlayamamakta dolayısı ile çalışmasını/ödevini geliştirememektedir (Esen, 2013:97). Öğretim üyesinin, öğrencinin yaptığı çalışması ile ilgili eleştiri ve önerilerini algılayamayan öğrencinin çalışması istenilen düzeye erişememektedir.

ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Araştırma problemlerinin doğrultusunda hareketle bu çalışmanın kurgusunu oluşturan iki hipotez bulunmaktadır:

1. Peyzaj mimarlığı eğitiminde temel tasarım eğitimini başarılı bir şekilde yürüten öğrenci tasarım ögelerini ve ilkelerini kullanarak estetik ve fonksiyonel mekan örgütlenmeleri kurgulayabilir.

2. Temel tasarım elemanlarını temel tasarım ilkeleri ile birlikte kullanmaya başlayan öğrenciler zihinde canlandırma ve yorumlama yaparak görsel düşünme güçlerinin farkına varıp somut eserler ortaya koyabilirler.

3. Kayaçların sahip olduğu mineralojik kesitlerin mekansal örüntüleri mimari tasarımlarda mekan örgütlenmesi için ilham kaynağı olabilir.

KURAMSAL ÇERÇEVE

Tasarım içeren meslek disiplinlerinde Temel Tasarım eğitimi özgün olmasının yanı sıra çizim dünyasına başlangıç olarak tanımlanmakta olup Güzel Sanatlar ve Mimarlık fakülteleri başta olmak üzere pek çok meslek disiplinini (peyzaj mimarlığı, iç mimarlık, şehir bölge planlama, grafik tasarım, vb.) ilgilendirmektedir. Farklı misyonlara ve çalışma prensiplerine sahip bu meslek disiplinleri için Temel Tasarım eğitimi tasarım sürecinde önemli bir adımdır (Sarıoğlu Erdoğdu, 2016:1-13). Temel tasarım eğitimi bir çeşit görsel algı süreci yönetimi olup problem çözme eylemi üzerinden yürütülmektedir. Böylece tasarım eğitimi alan öğrencilere soyut ve kavramsal düşünmeyi somutlaştırmak öğretilmektedir. Aslında soyut varlıkların somutlaştırıldığı bir döngüdür. Görmekle başlayan tasarım süreci aklın ve gönlün birlikte işleyişi ile devam ederken görsel duyarlılık kazandırır. Görsel duyarlılığı Düzenli ve arkadaşları (2017-1:1450-1460) kişinin bir ürünü veya bir mekânı tasarlamasında yararlı olabilecek bir ‘göz zevki’ nin ötesinde bir vizyonu tanımlayarak ürüne dönüştürme becerisi olarak tanımlamaktadır. Geleneksel temel tasarım eğitimi temel tasar ögeleri ve ilkelerinin öğretimine dayalı olarak planlanmaktadır (Düzenli, vd., 2017-2:516-525). Bu eğitim süreci nokta, çizgi, renk, vd. ögelerle

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

başlayarak tekrar, denge, sıra, armoni, kontrastlık vd. ilkelerinin sürece katılımı ile devam eder (Wender ve Roger, 1995:319-336; Jackle,1987:200; Joye, 2007:305).

Mimarlık ile diğer sanat dallarının ilişkileri değişiktir. Mimarlık sanat ürünlerinin taşıyıcılığını üstlenerek mekanları, yüzeyleri, fonları ve ortamları üretirken sanatı toplumla buluşturarak sanatsal iletişimin sürdürülebilirliğini sağlar. Bunu yaparken gerektiğinde sanat ürünlerini kullanarak kendini tamamlar ve onları bir süsleme aracı olarak kullanır. Bazende kendini onlarla var eder (Onat, 2013:63). Sanat ve mimarlığın birbirlerine yakınlaştığı her noktada malzeme ve teknolojik kullanımlar ortaya çıkmakta böylece sanat ve mimarlık arasındaki ilişki güçlenmektedir (Foster, 2013: 12-24). Geçmişten günümüze her alanda olduğu gibi "tasarım" ve "yaratıcılık" kavramları da kapsamını genişleterek, sanat ve mimarlığı ortak paydada buluşturmaktadır. Modern dünyada da sanat, hem mimarlığı hem de mimarlık eğitimini besleyerek tasarımın oluşması için verimli bir ortam oluşturmaktadır. Mimarinin çok yönlü anlatım gücü sayesinde tasarım dünyası daha da zenginleşmekte, disiplinler arası bir etkileşim oluşmaktadır (Düzgün Bektaş, 2018:325; Erbil, 2008:579-587). Mimarlık çevresel kaliteden öte tutarlılık, kültür, işlev ve teknik başta olmak üzere çevreci, ölçek duyarlılığı bulunan estetik yaklaşımlar içermelidir. Post-modernin önemli ismi Philip Johnson'un "Mimarın işi güzel binalar yapmaktır, hepsi bu!" (Özer, 2005:69-72) ifadesi, öznel ve değişebilir bir yargı olarak güzellik kavramının, mimarlığın ne amacı ne de bir göstergesi olarak ifade edilebileceğini bize göstermektedir.

Mimaride yapıyı, peyzaj mimarlığında mekanı oluşturan en önemli unsurlardan biri "form" dur. Tasarım süreci içerisinde mekanı çevreleyen sınırların mutlak formuna ulaşabilmek için çeşitli eğitim süreçlerinden geçmek gerekmektedir. Böylece zihinde oluşturulan "kavram" dan yola çıkarak "kavramsallaştırılan" tasarım süreci doğrultusunda bir ürün elde edebilmek istendiğinde tasarımcı aldığı eğitim doğrultusunda hazırlayacağı ürüne eklemeler, çıkarmalar ve birleştirmeler yaparak süreci tamamlar. Bu kavramsal tasarım sürecinde formun şakillenmesinde ana ögelerden biri "boşluk" dur. Tasarımcı boşluklu ürün tasarlarken anlatmak istediği kavramı boşluk yardımıyla elde etmektedir. Bu boşluk bir camideki simgesel anlamları içereğebileceği gibi rekreasyonel mekan olan Central Parktaki gibi mekanlar arasındaki bağlantıyıda sağlayabilmektedir. Verilen probleme yönelik kavramların analiz edilmesi ile tasarım probleminin çözümü başlamış olup tasarımcının soyut olarak kurguladığı düşünceler somutlaştırılarak kavram çerçevesinde ele alınabilecektir. İnceoğlu kavramsal düşünceyi "nesneler üzerinden değil, nesnelerin ortak özellikleri üzerinden kapsamlı düşünme" olarak tanımlamaktadır (İnceoğlu ve İnceoğlu, 2004:68-87). Ka-

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

vramlar üretilerek devam eden tasarım süreci "Kavramsallaştırma" yöntemi kullanılarak devam etmektedir. Günümüzde sıklıkla tercih edilen bir tasarım yöntemidir. Kavramlar aracılığıyla düşünme bağlantı güçlüğü karşısında başvurulan yöntemlerden biri olup mimarlık temel alanı içinde hem analiz hem de sentez aşamalarında önemli yeri olan kavramlar, okunabilirliğin arttırılmasında, ilişki ağlarının oluşturulmasında, tasarım sürecinin kolaylaştırılmasında ve yol gösterici olarak işlev üstlenmektedir (Düzgün Bektaş, 2018:324-333). Böylece soyut düşüncenin somutlaştırılarak ifade edilmesi tasarımın başlangıç basamağı olarak görülsede sonuçta çıkan ürün düşünceyi en iyi şekilde ifade etmektedir. Ürüne ulaşma süreci tasarımcı için oldukça sancılı bir süreç olup gerekli görüldüğünde geri besleme, nesneler arasında kurulan ilişkilerin tekrar tekrar gözden geçirilmesi ve konuya odaklanmayı içermektedir.

Mimarlık eğitiminde verilen temel tasar dersinin yürütüldüğü tasarım stüdyosu, öğrencilerin algılama ve psikolojik bilgilendirilmelerin yapıldığı bir yer olmanın yanı sıra diğer derslerden elde ettikleri kazanımları (bilgi ve becerileri) tasarımlarına "entegre" edebildikleri bir yer olarakta görülmektedir (Erbil, 2008:579-587). Öğrenciler bu stüdyolarda hem birbirleri ile hem de dersin yürütücüleri ile iletişim kurarak problemi tartışarak düşünce ve tasarım üretirler (Ermiyagil, 2019:3). Stüdyoda gerçekleştirilen ekip çalışması öğrencinin hem kavramsal yaklaşımını geliştirmekte hem de iş kurabilme cesaretini tetiklemektedir (Akin, 2018:168).

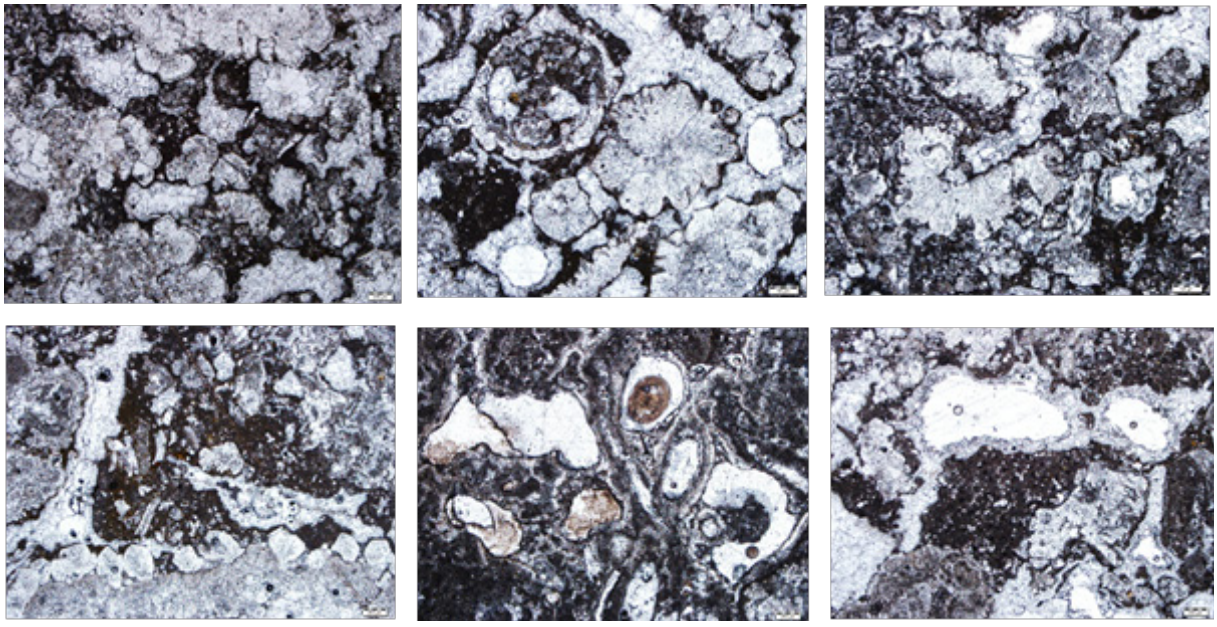
BULGULAR

Erzincan il merkezinin 30 km. güneydoğusunda yer alan Girlevik Şelalesi, sahip olduğu kırsal ve jeolojik yapısı açısından bir çok yerli ve yabancı turistin dikkati çekmekte olup yılın farklı zamanlarında birçok ziyaretçiyi ağırlamaktadır. Bu durum bölge ve il açısından ekonomik değere dönüştürülebilecek önemli bir fırsat olarak düşünülmekte olup bu alanine çalışma alanı olarak seçilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Erzincan valiliğininde bölgenin kalkınması için turizm alanlarına yönelik bir çok çalışması bulunmaktadır (Uluslararası Erzincan Sempozyumu 2016, Erzincan İl Gelişim Senaryoları Konulu Çalıştay 2017, Uluslararası Erzincan Tarihi Sempozyumu 2019, Uluslararası Türkülerin Dili Bilgi Şöleni 2020). Bu çalışmalar Erzincan ilin ve yakın çevresinin turizm bağlamında değerlendirilmesi, tanınırlığının arttırılması, doğal ve kültürel verilerin tespit edilmesi konuları ile ilişkili olup yörenin koruma kullanma dengesi içinde turizm odaklı değerlendirilmesi için yapılmaktadır.

Seçilen çalışma alanına yönelik tasarımlar, öğrencilerin temel tasarım prensiplerine bağlı kalarak verilen problemi biçimsel örüntülere dönüştürme süreci ile başlamıştır. Bu süreçte öğretim üyesi ve öğrenci arasındaki karşılıklı diyaloglar ile öğrencilerin eksiklikleri tamamlanarak öğrencilerin yeteneklerini ve hayal

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

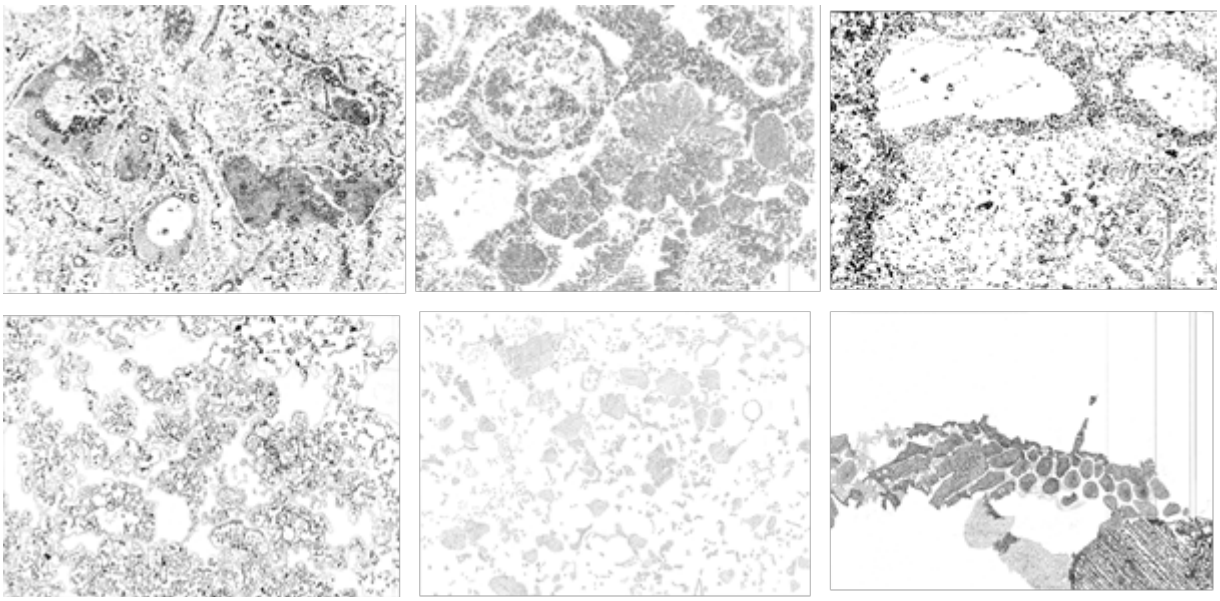
güçlerini kullanmaları istenmiştir. Bu çalışma süreci aşağıdaki adımlardan oluşmuştur; (I) Girlevik şelalesi ve yakın çevresindeki kayaç örneklerinin binoküler-polarizan mikroskop yardımıyla mekansal örüntü olabilecek görüntülerinin yaklaşık 100 adet fotoğraf jeoloji mühendisinden yardım alınarak dersin öğretim ütesi ile birlikte çekilerek bilgisayar ortamında fotoğraf olarak kaydedildi, (II) Bilgisayar ortamına kaydedilen fotoğraflar dersin öğretim üyeleri tarafından incelenerek içlerinde mekan örüntüsü oluşturabilecek en iyi görüntülerin olduğu 20 adet fotoğrafın çıktısı alındı, (III) 20 adet fotograf stüdyo ortamında yansıda öğrencilere gösterilerek içlerinden mekan örgütlenmesini yansıtan en iyi 10 fotoğrafı seçmeleri istenmiştir. Seçilen fotoğraflar 35x50 boyutunda büyültülerek öğrencilere verilmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Girlevik Şelalesi Kayaçlarından Alınan İnce Kesit Örnekleri (Traverten)

Kayaçların sahip olduğu mineral dokulardaki mistik yapı tasarımda öykünmenin ilk basamağını oluşturmuştur. Çalışmanın bu basamağı mekan örgütlenmesinin strüktürel yapısının ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Çoğrafi, beşeri ve ekonomik birçok alanda insanların farklı ihtiyaçlarına cevap verebilen kayaçlar bir peyzaj tasarımında tasarımcıya ilham kaynağı olabilmektedir. Bu şekilde temel tasarım elemanlarından boyutsuz tasarım elemanı olarak seçilen “Nokta” ile biçimler oluşturulmaya çalışılmıştır (Şekil 2). Öğrenciler tarafından oluşturulan biçimlerden mekan oluşturabilecek olan noktalamalar Şekil 3’de verilmiştir.

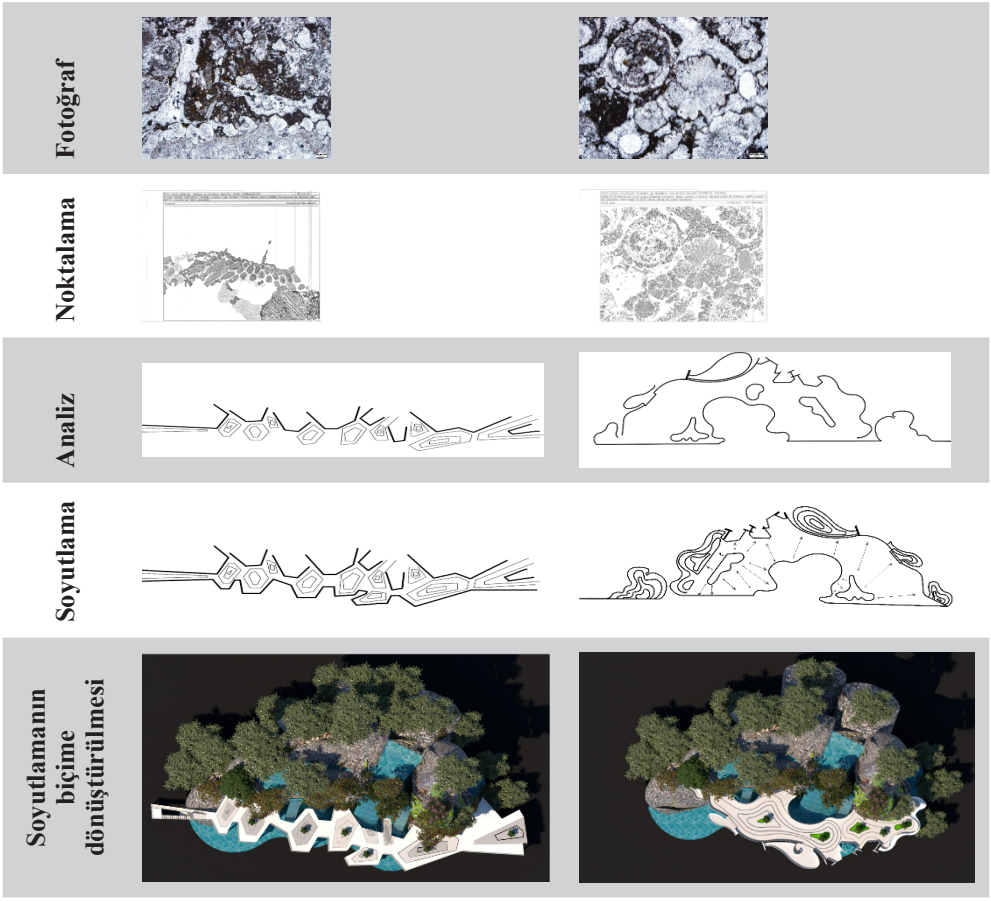
MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 2: Seçilen Kayaç Örneklerinin Temel Tasarım İlkelerinden "Nokta" İlkesi Kullanılarak Tasarıma Aktarılma Örnekleri

Tasarımcılar tarafından oluşturulan bu biçimlerden mekan örgütlenmesini yansıtan en iyi iki örnek Girlevik Şelalesinin peyzaj tasarım süreci Şekil 3'de ele alınmıştır.

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 2. Jeolojik Kayaç Örneklerinden Yararlanılarak Geliştirilen Mekân Örgütlenmesi Süreci

Kayaç örneklerinden yararlanılarak yapılan soyutlama ile ortaya çıkan biçimlerden peyzaj tasarımlarında kullanılabilecek en başarılı iki örnek öğretim üyeleri tarafından Autocad 2010, Sketchup 2016 ve Lumion 2018 programları kullanılarak öneri illüstrasyonlarla üç boyuta aktarılmıştır. Öğrenci ve öğretim üyelerinin beraber yürüttüğü bu çalışma ile öğrencilerin stüdyo ortamında ortak çalışabilme kültürünün geliştiği gözlemlenirken bu sürecin daha sonraki yapılacak çalışmalarada referans olabileceğini göstermiştir.

TARTIŞMA

Sanat ve mimarlık eğitimini veren fakültelerin tasarıma ilk adımı olan temel tasarım dersi öğrencinin hem eğitim öğretim hayatında hem de mesleki yaşantısında icra edeceği her uygulamada faydalanacağı kavramları ve bilgileri içermektedir. Dolayısı ile başarılı bir temel tasarım eğitimi öğrencinin yaşamını

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

yeniden kurgulayarak dünyaya bakış açısında değiştirecektir. Eğitim almadan önce birçok öğrencinin algılayamadığı (bakıpta göremediği) renk, biçim, doku, armoni, contrast, system, denge, vd. gibi kavramları sonrasında başka bir bakış açısı ile değerlendirecektir.

Tasarım eğitiminde farklı bakış açılarını ve yaklaşımlarını görebilmek ve anlayabilmek adına hem farklı meslek grupları (Acar ve Bekar, 2017:329-342; Yılmaz, vd., 2018:376-389) hem de tecrübeli tasarımcılarla birlikte öğrencilerin iletişim kurarak stüdyo ortamında ortak çalışma deneyimleri ile birey meslek hayatına hazırlanmış olacaktır. Ezbere dayalı eğitim sistemi öğrencinin düşünme yeteneğini göz ardı edip düşünme-üretme eylemlerini (Tok ve Sevinç, 2010:67-82) gerçekleştirmesini engellemiştir. Bu durum hayal gücü, düşünme yetilerini kullanmaları beklenen tasarımcı öğrencilerin çokça zorlanmasına neden olmaktadır. Bu süreç temel tasarım eğitiminde uygulama çalışmaları sırasında öğrencinin fazlasıyla zorlanmasına neden olmakta zaman zaman öğrencinin pes etmesine ve kendini başarısız olarak Kabul etmesine neden olmaktadır. Böyle bir durumla karşılaşan öğretim üyesi öğrenciyi motive etmeye çalışmakta ve gerekli gördüğü takdirde bilgi ve kavramları öğrenciye yeniden vermektedir. Ayrıca böyle durumlarda öğrencinin sıklıkla öykünme yapması istenmektedir.

Sanat ve mimarlık eğitimini veren fakültelerin tasarıma ilk adımı olan temel tasarım dersi öğrencinin hem eğitim öğretim hayatında hem de mesleki yaşantısında icra edeceği her uygulamada faydalanacağı kavramları ve bilgileri içermektedir. Dolayısı ile başarılı bir temel tasarım eğitimi öğrencinin yaşamını yeniden kurgulayarak dünyaya bakış açısında değiştirecektir. Tasarım eğitimi almadan önce birçok öğrencinin algılayamadığı (bakıpta göremediği) renk, biçim, doku, armoni, contrast, system, denge, vd. gibi kavramları sonrasında başka bir bakış açısı ile değerlendirecektir.

Tasarım eğitiminde farklı bakış açılarını ve yaklaşımlarını görebilmek ve anlayabilmek adına hem farklı meslek grupları (Acar ve Bekar, 2017:329-342; Yılmaz, vd., 2018:376-389) hem de tecrübeli tasarımcılarla birlikte öğrencilerin iletişim kurarak stüdyo ortamında yaptıkları ortak çalışmalardan elde ettikleri deneyimlerle bireyleri mesleki yaşamlarına hazırlamaları yapılan bu çalışmanın bulguları ile de örtüşmektedir. Birey eğitim sürecinde bir yandan mesleki eğitimini alırken bir yandan da gelecekteki çalışma ortamını yansıtan bir plot çalışma içerisine dahil olmuş olur. Bu süreç bireyin mesleki deneyim kazanması kadar bireysel gelişimi içinde oldukça önemlidir. Tasarım süreci “Birey-Etkinlik” şeklinde ilerlediği için dersin zevkli ve kolay işlenmesine neden olur. Dersler ezbercilikten uzak tamamen uygulamaya dayalı bir sistem içerisinde devam eder. Ezbere dayalı eğitim

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

sistemi öğrencinin düşünme yeteneğini göz ardı edip düşünme-üretme eylemlerini (Tok ve Sevinç, 2010:67-82) gerçekleştirmesini engellemiştir. Bu durum hayal gücü, düşünme yetilerini kullanmaları beklenen tasarımcı öğrencilerin çokça zorlanmasına neden olmaktadır. Bu süreç temel tasarım eğitiminde uygulama çalışmaları sırasında öğrencinin fazlasıyla zorlanmasına neden olmakta zaman zaman öğrencinin pes etmesine ve kendini başarısız hissetmesine neden olmaktadır. Böyle bir durumla karşılaşan öğretim üyesi öğrenciyi motive etmeye çalışmakta ve gerekli gördüğü takdirde bilgi ve kavramları öğrenciye yeniden vermektedir. Ayrıca böyle bir durumla karşılaşan öğretim üyesi öğrencinin sıklıkla öykünme yapmasını istemektedir. Öykünme süreci bu çalışma içerisinde jeolojik kayaçlar üzerinden yapılmış olsa da doğa üzerinde öykünülecek pek çok unsur bulunmaktadır. Bu unsurlar doğa da karşılaştığımız her olay ve her canlı türünde karşımıza çıkmaktadır.

SONUÇ

Üç temel hipoteze dayanarak kurgulanan bu çalışmanın birinci hipotezi **"***Peyzaj mimarlığı eğitiminde temel tasarım eğitimini başarılı bir şekilde yürüten öğrenciler tasarım ögelerini ve ilkelerini kullanarak estetik ve fonksiyonel mekan örgütlenmeleri kurgulayabilir.*" doğrultusunda elde edilen ürünler değerlendirildiğinde varsayımın doğrulandığı görülmüştür. Öğrenciler ilk temel tasarım dersine başladıklarında soyut düşüncelerini somutlaştırma becerilerinin farkında olmadıklarını ancak temel tasarım eğitimi tamamlandığında stüdyo çalışmalarına katılan öğrencilerin bu farkındalığa eriştikleri tespit edilmiştir. İkinci hipotez ise "*Temel tasarım elemanlarını temel tasarım ilkeleri ile birlikte kullanmaya başlayan öğrenciler zihinde canlandırma ve yorumlama yaparak görsel düşünme güçlerinin farkına varıp somut eserler ortaya koyabilirler*". Çalışmanın sonucunda elde edilen ürünler göstermiştir ki hayallerinde tasarladıkları ürün somut bir ürüne dönüşebilmiştir. Görsel ifade haline gelen düşünce öğrencinin hem öznel durumunu hem de nesnel durumunu bize ifade etmiştir. Zihin ve el arasındaki diyaloğun yansıması olan eserler öğrencinin düş gücünün gelişmesinide yansıtmaktadır. "*Kayaçların sahip olduğu mineralojik kesitlerin mekansal örüntüleri peyzaj tasarımında mekan örgütlenmesi için ilham kaynağı olabilir.*" Hipotezi ise üçüncü hipotez olup, stüdyoda yürütülen çalışmalar kapsamında öğrenciler tarafından etüt edilen minarelojik kesitler öğrencilerde merak duygusu uyandırarak mekan örgütlenmesinde öğrencilere ilham kaynağı olduğu görülmüştür. Öğrenciler tasarımda oluşturduğu farklı biçimlerdeki mekanlar ile peyzaj mimarlığında mistik düzenlemelerin ortaya konulabileceği, doğada gözle görünen esnenelerin yanında gözle görülemeyen nesnelerden de ilham alınacağını bize göstermiştir.

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Üniversitemiz peyzaj mimarlığı bölümünde insan hayatını ve kültürünü zenginleştirmeye yardımcı olabilecek tasarımcıları, sanatçıları ve yaratıcıları geliştirmek amacıyla yürütülen temel tasarım dersleri bilim, sanat ve kültür entegrasyonu doğrultusunda yürütülmüştür. Bir dönem içerisinde verilen temel tasarım eğitim sürecini değerlendirmek, öğrencilerin kazanımlarını görmek, stüdyo ortamında ortak çalışma kültürünü geliştirmek için yürütülen bu çalışma hem temel tasarım eğitimi hem de mimarlık eğitiminde öykünme-soyutlama sürecine yönelik önemli sonuçları ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir;

- Günümüzde sıklıkla bilgisayar tabanlı modelleme programları kullanılsada manuel modelleme becerileri ve algısal motoric becerilerinin gelişmesi için temel tasarım eğitiminin alınması gereklidir. Çünkü temel tasarım eğitimi ile tasarımcı soyut düşüncelerini somutlaştırma yeteneği kazanırken üç boyutlu düşünce becerilerinide geliştirir.
- Temel tasarım dersi ödev konusu verilen öğrenciler tasarım bileşenleri, hayalgücü, öykünme yapacakları petnografik kesit görüntüleri ile tasarım ürünlerini başarı ile biçimlendirmişlerdir. Bu süreç bireye bir problem çözerken, probleme ait verileri sahip olduğu bilgi ve donanımla iyi bir şekilde analiz ederken düş gücünüde kullanarak farklı çözüm önerilerine varabileceğini ve bunlar içerisinden en iyi ürüne ulaşabilme yeteneğini kazanacaktır.
- Sanat ve mimarlık eğitimlerinde temel tasarım dersi öğrencinin hem eğitim hayatında hemde tasarımcı kimliği kazanmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle temel tasarım pedagojisi proje-ürün tasarımına yönelik çalışmalarıda içine alan bir eğitim müfredatı içermelidir.
- Projenin uygulama sürecinde tasarım kaynaklı yaşanabilecek problemleri çözebilme yeteneği kazanarak anlık problemlere yönelik çözüm önerileri geliştirebileceklerdir.
- Kapsamlı bir tasarım pedagojisi içeren temel tasarım eğitimi öğrencilere soyutlama becerileride kazandıracaktır.
- Bireylerde oluşturulmaya çalışılan ortak çalışma kültürü toplumsal anlamda da birçok fayda kazandırırken, bireye bir bütünün parçası olduğunu hatırlatarak sadece kişisel bazda düşünmek yerine toplumsal bazda düşünmesini kainattaki tüm canlıların yararı için sağlanacaktır.

Sanat ve mimarlık eğitimini ortak bir paydada buluşturan tasarım eğitiminde çok yönlü bir bakış açısına sahip olma yetisi oldukça önemlidir. Nesnel olan bir bilginin yanı sıra öznel ve metaforik anlamlarıda içinde bulunduran tasarım sanat ve mimarlığın ara kesitindeki zengin iletişimden beslenmektedir. Disiplinler ötesi bir yapıya doğru evrilmekte olan mimari tasarım eğitimi günümüzde di-

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

siplinler arası ortak çalışmayıda zorunlu hale getirmiştir. Her yeni tasarım hayal gücünün oluşturduğu çeşitli imgelerin çeşitli kavramsal ifadelere dönüştürülmesinin bir sonucudur. Yapılan bu çalışma doğrultusunda mimarlık eğitiminde tasarım sürecinin farklı disiplinler ile ortak çalışmalar yürütebildiğini ve elde edilen ürünlerin özgün ve mistik değere sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca bu çalışma bize göstermiştir ki tasarım sürecinde multidisipliner bir yaklaşımın tercih edilmesi ekosistem servislerine duyarlı mekan tasarımlarının ortaya çıkmasını da sağlayacaktır.

ÖNERİLER

Yaratıcı düşüncenin bir ürünü olan çalışma gelecekte yapılması düşünülen peyzaj tasarımlarına ilham kaynağı olabilecek niteliktedir. Doğaya öykünerek düş gücünü harekete geçiren bu çalışma ile doğa ile senkronize olmuş onunla bütünleşmiş bir peyzaj tasarım projesi elde edilmiştir. Tasarımcı peyzaj tasarımında mekan örgütlenmesi yaparken özgün tasarıma ulaşabilmek için doğayı iyi bir şekilde gözlemlemeli ve soyutlayabilmelidir. Sancılı bir süreç olan bu tasarım süreci tasarımcının doğaya öykünmesi ile kolaylaşacaktır. Burada önemli olan tasarımcının ilk çıkış noktasının ve konseptinin ne olacağına karar vermesidir. Karar süreci tamamlandıktan sonra ise alanın niteliği ve üstleneceği işlev tasarımcıyı yönlendiren en önemli unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Temel tasarım dersinde edinilen tecrübeler doğrultusunda, öğrencilere verilen her bir probleme farklı çözüm önerileri geliştirmesi tasarım ürün çeşitliliğini arttırmaktadır. Oysaki tasarımda kullanılan ilke ve elemanlar aynı olup sürece nitelik kazandıran, tasarıma özgünlük veren bireyin hayal gücü ve o güne kadar edindiği kazanımlardır. Bireyin yaratıcı bir şekilde düşünebilmesi için bir takım özelliklere ve yetkinliklere sahip olması gerekir. Çünkü yaratıcı düşünen bireyler hayal güçleri gelişmiş, empati kurabilen, yeniliklere açık, meraklı ve çalışkan kişiliğe sahiptir. Bunun yanı sıra bu bireyler iyi sosyal ilişkiler kurabilen, saygılı, öngörüye sahip kişilerdir (Yavuzer, 1996:88-97). Bireyin olaylara bakış açısı, bilgi birikimi, görgüsü ve yorumlaması tasarıma özgünlük katmaktadır. Bu ifadeden yola çıkarak şunu söyleyebiliriz ki öğrencinin yükseköğretime gelene kadar geçirdiği yaşam süreci onun tasarım kabiliyetini ve problemlere çözüm arayış biçimi ile ilgilidir. Yaratıcı düşünen bireyler özgür ve esnek düşünürken farklılıklara hoşgörü ile yaklaşan bir tutum sergilerler (Dellas ve Gaier, 1970:55-73). Değişime açık olan bireylerin yaratıcı düşünme yeteneği bireylerin değişime açık olmasından olumlu bie şekilde etkilenmektedir (Çankaya ve ark., 2012:46-62).

Sanayi devrimi ile köyden kente göç hareketi hızlı kentleşmeye neden olmuş ve gelişmekte olan birçok ülke kentleşme baskısı altında kalarak doğal ortamını kent içerisinde

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

yok denecek seviyeye indirmiştir. Bu süreç içerisinde kentsel yaşamda hayatını süren birçok birey doğadan hızla uzaklaşarak doğa ile olan iletişimini hızla kesmiştir. Oysaki öykünme süreci iyi bir doğa analizi ve etkileşimi ile mümkündür. Doğa okur yazarlığı olmayan bireyin çınar ağacı ile magnolia ağacının yaprakları arasındaki doku, renk ve biçim farkını bilememesi gibidir. Her ne kadar ülkemizde TÜBİTAK 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları eğitimleri yapılmış olsada ülkemizin birçok genç bireyi bu eğitimlere katılamamakta doğa ve çevre bilgisinden yoksun bir şekilde nitelikli yeşil Alana sahip olmayan kentler içerisinde yaşamını sürdürmektedir. Oysaki bu eğitimlere katılmış olan öğrenciler biyoloji, jeoloji, uzay bilimi, vb. eğitimlerden geçerek birçok eksikliklerini giderebilmektedir. Bu tip eğitimlere katılan öğrencilerde doğa farkındalığı oluşurken çevresel duyarlılıklarıda gelişmektedir. Meslek tercihinde bulunacak öğrencilerin bu tip eğitimleri eğitim hayatlarının her döneminde alıyor olması bireyde hem çevre duyarlılığını oluşturacak hem de tasarım süreçlerine ilham vererek başarılı ürünler elde etmelerini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

ACAR, H., BEKAR, M., (2017). Peyzaj Mimarlığı Eğitiminde Bir Stüdyo Çalışması: Kıyı Alanı Peyzaj Tasarım Projesi, Megaron, 12(2),329-342

AKİN, N., (2018). Mimarlık Eğitiminde Yenilikçi ve Girişimci Açılımlar, Uluslararası Hakemli Tasarım ve Mimarlık Dergisi, 14:144-174

AYTAÇ, K., (2006). Çağdaş Eğitim Akımları, Mevsimsiz Yayınları, ISBN:9944-987-12-3, Ankara, ss:174

BAYRAKTAR, N., GÖRER TAMER, N., TEKEL, A., GÜRER N., KIZILTAŞ, A.C., ARMATLI KÖROĞLU, B., (2012). Görsel Eğitimde Yaratıcılık ve Temel Tasarım, Nobel Yayın, ISBN: 978-605-133-275-8, Ankara, ss:84

BONOLLO, E., LEWIS, W.P., (1996), The industrial design profession and models of the design process, Design and Education Journal 6(2): 4–19

BOUCHARENC, G., (2006). Research on Basic Design Education: An İnternational Survey, İnternational Journal of Technology and Design Education, 16(1),1-30

CARDOSO, C., BADKE-SCHAUB, P., (2011). The influence of different pictorial representations during idea generation, The Journal of Creative Behavior, 45(2),130-146

CİVCİR, E., (2015). Temel Tasarım ve Tasarım İlkeleri, Akademisyen Kitabevi, ISBN: 9786059942225, Ankara:542

ÇANKAYA, İ., YEŞİLYURT, E., YÖRÜK, S., ŞANLI, Ö., (2012). Öğretmen Aday-

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

larında Yaratıcı Düşünmenin Yordayıcısı Olarak Değişime Açıklık ve Hayal Gücü, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(2),46-62

DELLAS, M., GAIER, E.L., (1970). Identification of Creativity, Psychology Bulletin, 73 (1):55-73

DÜZENLİ, T., ALPAK, E.M., ÖZKAN, G.D., (2017)-1. Peyzaj Mimarlığında Temel Tasarım Dersinin Öğrenme ve Yaratıcılık Sürecine Etkileri, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 16 (64),1450-1460

DÜZENLİ, T., ALPAK, E.M., ÖZKAN, G.D., (2017)-2. Transition from inlandscape architecture basic design course, Eupeon online Journal of Natural and Social Sciences, 6(4),516-525

DÜZGÜN BEKTAŞ, H., YILDIZ, S., (2018). Tasarım ve Sanat Arakesitinde Kavramsal Düşünme: Enformel Eğitim Çalışmaları (2009-2015), Megaron, 13(2),324-333

ERBİL, Y., (2008). Mimarlık Eğitiminde "Yaparak/Yaşayarak Öğrenme", Social Sciences Architecture, 3(3),579-587

ERMİYAGİL, S., (2019). İç Mimarlık Tasarım Atölye Dersleri ve Bölüm Dersleri İlişkisinin Öğrenci Gözüyle Değerlendirilmesi, Uluslararası Hakemli Tasarım ve Mimarlık Dergisi, 18:1-28

FOSTER, H., (2013). Sanat Mimarlık Kompleksi: Küreselleşme Çağında Sanat, Mimarlık ve Tasarımın Birliği (The Art-Architecture Complex/Hal Foster), İletişim Yayınları, ISBN:9789750511738, İstanbul, ss: 365

GOLDSCHMİDT, G., SMOLKOV, M., (2006). Variances in the impact of visual stimuli on design problem solving performance, Design Studies, 27(5),549-569

GÖKAYDIN, N., (2010). Temel Sanat Eğitimi, Moss Yayınları, İstanbul, ss:360F

İNCEOĞLU, M., İNCEOĞLU, N., (2004). Mimarlıkta Söylem: Kuram ve Uygulama, Tasarım Yayın Grubu, ISBN:9789758051625, İstanbul, ss:216

JACKLE, J.A., (1987). The Visual Elements of Landscape Design, Amherst: The University of Massachusetts Press. ISBN: 978-0-87023-566-5, ss:200

JOYE, Y., (2007). Architectural lessons from environmental psychology: The case of biophilic architecture, Review of general psychology, 11(4),305-328

KAVURAN, T., ÖZPOLAT, K., (2016). Görsel İletişim Aracı Olan Dergilerin Tasarlanma Süreci, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 26(2),267-275

KIRIŞOĞLU, O.T., (2005). Sanatta Eğitim, Pegema Yayıncılık, ISBN: 9789756802496, Ankara, ss:260

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ONAT, E., (2013). Mimarlığa Yolculuk, Efil Yayınevi, ISBN: 978-605-4579-48-8, Ankara, ss:211

ÖZER, D.N., (2005). Denver Sanat Müzesi Eki, Yapı Dergisi, (280):69-72

SARIOĞLU ERDOĞDU, G.P., (2016). Temel Tasarım Eğitimi: Bir ders planı örneği, Planlama, 26(1),1-13

SEYLAN, A., (2005). Temel Tasarım, Dağdelen Basın Yayın, ISBN: 9750015800, Samsun, ss:171

WENDER, W.V., ROGER, J., (1995). The designlife space: verbal communication in the architectural design studio, Journal of Architectural and Planning Research, 12(4),319-336

WHITE, K., (2011). Sanat Okulunda Öğrenilecek 101 Şey, Yem Yayıncılık, İstanbul, ss:101

TUNALI, İ., (1998). Estetik, Remzi Kitabevi Yayınları, ISBN:978-975-14-1866-1, İstanbul, ss:280

TOK, E., SEVİNÇ M., (2010). Düşünme Becerileri Eğitiminin Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becelerine Etkisi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27:67-82

YAVUZER, H.S., (1996). Yaratıcılık. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, ss:195

YILMAZ, S., DÜZENLİ, T., ÇİĞDEM, A., (2018). Peyzaj Tasarım Eğitiminde Bir Biçim Arama Yöntemi: Doğadan Esinlenme, Journal of History Culture and Art Research, 7(2),376-389

YAZAR NOTU: Bu çalışmada Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü PEM112 Temel Tasarım dersi stüdyosunda Doç. Dr. Banu BEKCİ başkanlığında yardımcı Arş. Gör. Fatih BEKİRYAZICI ve danışman Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem BOGENÇ tarafından yürütülen Temel Tasarım dersinde, Jeolojik kayaçlara öykünerek peyzaj tasarım projesine yönelik üretilmiş olan Temel Tasarım ödevlerinden yararlanılmıştır. Petrografik kesitlerin alınmasında Jeoloji Mühendisi Prof. Dr. Raif KANDEMİR'den teknik destek alınmıştır.

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Stating that "the process of discovery by doing is higher than the ability to invent in art", White (2011:29) defined the concept of design as the first step of creating something credible and meaningful and expressed that discovering the world is easier than creating it. Famous architect Luis Kahn defines the design as "expressing a form or an idea that is animated in the mind to serve a function and to cover its creative feature, and its transfer on paper". Like many other famous architects, Münari and others define the concept of design similarly to Luis Khan's definition (Bayraktar, et al., 2012:3-6). Design has been around the world since the first day of life to meet people's needs. As Bayraktar expresses, "while the nomadic man, who was walking along the river that provided him with food and water, was taking the water in his palm to his lips in order to quench his thirst, the first concept of bowl emerged and while the man was playing with the mud, he saw the mud easily taking shape and designed a bowl that he needed" (Bayraktar, et al., 2012:10-18). This shows that it is an important fact that the objects in line with our needs or in our living space are always a source of inspiration by giving an idea for art and design. One of the important starting points in a designer's designs is the designs shaped according to the needs. The forms shaped by humans are composed of products in many stages and form the whole (Gökaydın, 2010:13). The process of designing the problems and needs encountered in the world to meet the needs of living creatures in line with the basic design concepts and principles is provided with basic design education. The aim here is to develop the imagination of the individual, to embody his/her abstract thoughts, to create an aesthetic perception as well as to develop his/her motor skills. This education includes the interest and curiosity of the students and the solution of the problems rather than theoretical training. The focus in education is to develop students' creative thinking ability. Basic design forms the basis of educational pedagogy of design and architecture schools (Boucharenc, 2006:2). Bauhaus aimed to gather the plastic arts and crafts under the same roof with the ability of the staff trained in Bauhaus to combine techniques and art (Civcir, 2015:16). As stated by Kırışoğlu (2005:27), "Bauhaus was founded by Walter Grapius as a school in Weimar in 1919. Training of master-artists who would respond to the technological revolution by revolutionizing art education was also among the aims of the school. Besides the masters of certain fields, artists such as Kandinsky, Paul Klee and Mohology Nagy were assigned in the workshops. Students grew up in a master-apprentice relationship. 'The artist is an exalted master', says Grapius. Bauhaus, which was later opened in Dessau, closed in 1933 by the Hitler regime and conservative forces. Basic design education aims to create the most suitable environment for the development of the individual's creativity, to purify the students from a number of stereotypes in the education

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

process and to develop methods which will improve students' skills to produce unique solutions to problems (Bonollo and Lewis 1996:4-19). Another part of the education process is based on the solution of the problems regarding the development of visual perception by creating a visual language (Bayraktar, et al., 2012:1-5). The basic design education, in which the foundations of the design skills are laid, includes many practices including the use of different techniques and materials, and the development of conceptual and critical thinking skills. **Purpose:** The concept of design, which exists in every area from urbanization to the simplest industrial product, constitutes the basic step of the designer's education process in the spatial organization. In this education period, students go through a process where they can recognize themselves and reveal their creative ability. **Method:** This study includes the content of the Basic Design course, which is a must course for the first-year students at the Department of Landscape Architecture in the Faculty of Fine Arts, Design, and Architecture at Recep Tayyip Erdogan University and their applications. Within the scope of the education at the department for 14 weeks, students were asked to solve the problem given in the application course by giving information about basic design elements, basic design principles, Gestalt theory, and design theories. The study was developed based on the two most successful examples selected among the 5 most successful assignments (considering the design criteria). As a result of the study, rock images have been transformed into place patterns with formal expressions by finding new meaning. **Findings and Results:** Two of the most successful examples, which might be used in landscape designs from the forms created with the abstraction made by using rock samples, were transferred to three dimensions with proposed illustrations by using Autocad 2010, Sketchup 2016, and Lumion 2018 programs by academic members. With this study conducted by students and academic members, it was observed that the culture of collaboration between students developed in the studio environment, and this process might also be a reference for future studies. When the products obtained in line with the first hypothesis of this study were evaluated, which was constructed based on three basic hypotheses, the assumption was confirmed. The second hypothesis is that "students who start to use basic design elements with basic design principles can create visual works by realizing their visual thinking power by animating and interpreting them in mind." The products in the study showed that the product they designed in their mind could turn into a concrete one. The thought, which became a visual expression, expressed students' both subjective and objective status to us. Students showed that mystical arrangements in landscape architecture with different forms of spaces created in the design could be revealed and inspired by invisible objects in addition to the visible flexes in nature. The basic design courses taught in the department of landscape architecture at our university in order to develop design-

MTD
www.mtddergisi.com
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2021 Sayı: 22 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2021 Issue: 22 Winter Spring Semester
ID:494 K:690
ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ers, artists, and creators who can help enrich human life and culture were conducted in line with the integration of science, art, and culture. This study, which was carried out to evaluate the basic design education process given in a period, to see the achievements of the students, and to develop a collaborative culture in the studio environment, revealed important results for the emulation-abstraction process in both basic design education and architectural education. The results obtained in this context are as follows; (1) Although computer-based modelling programs are frequently used today, basic design training is required to develop manual modelling skills and perceptual motoric skills because, with the basic design education, the designer develops three-dimensional thinking skills and has the ability to embody abstract thoughts. (2) Students who have been given the subject of the basic design course homework have successfully shaped the design products with their imagination and petnographic cross-section images that they will emulate. While this process solves a problem to the individuals, they will be able to analyze the data of the problem well with the knowledge and equipment they have and reach different solutions by using their imagination and reach the best product among them. (3) The basic design course in art and architecture education plays an important role both in students' education life and in their acquisition of a designer identity. For this reason, the basic design pedagogy should include an education curriculum that includes studies on project-product design. (4) Students will be able to find solutions for instant problems by gaining the ability to solve problems that may arise from the design process during the implementation of the project. (5) Basic design education, which includes a comprehensive design pedagogy, will provide students with abstraction skills as well. (6) The collaborative studying culture that is tried to be created in individuals brings many benefits in the social sense. The design, which includes subjective and metaphorical meanings as well as objective information, is affected by rich communication in the intersection of art and architecture. Architectural design education, which is evolving towards a trans-disciplinary structure, has made it necessary to collaborate interdisciplinary studies today. In line with this study, it has been shown that in architectural education, the design process can carry out joint studies with different disciplines and that the original and mystical appearances are created in the products. This study indicates that choosing a multidisciplinary approach in the design process will enable the emergence of products sensitive to ecosystem services.